

แผนดำเนินการ

โครงการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ
(LOW CARBON CITY)

กองวิชาการและแผนงาน
เทศบาลเมืองมหาสารคาม

คำนำ

แผนการดำเนินงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทาง ในการดำเนินงานตามภายใต้การ ดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City) ของเทศบาลและ ชุมชน เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มุ่งสู่การเป็นเมืองลดคาร์บอนหรือเมืองคาร์บอน และให้ สอดคล้องกับนโยบายของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ซึ่งจะเป็นเครื่องมืออย่างดีในการปฏิบัติงานให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เทศบาลเมืองมหาสารคามเชื่อมั่น ว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อบุคลากรในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ ตามทิศทางที่กำหนดไว้

เทศบาลเมืองมหาสารคาม

การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)

◆ หลักการและเหตุผล

ภาวะโลกร้อนและผลกระทบจากการเกิดภาวะโลกร้อนเป็นปัญหาที่กระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของทุกคนในสังคม เราทราบว่าภาวะโลกร้อนเกิดจากก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse gases) ซึ่งเกิดจากกิจกรรมและพฤติกรรมของมนุษย์ การใช้พลังงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณสูง.

เทศบาลเมืองมหาสารคาม ได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงมีนโยบายในการอนุรักษ์และจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ (Carbon Footprint) เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กร มุ่งสู่การเป็นเมืองลดคาร์บอน หรือเมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้พนักงานเทศบาลเข้าใจหลักการ สามารถคำนวณค่าคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของกิจกรรมในหน่วยงานตนเองได้ และดำเนินกิจกรรมการลดการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกของเทศบาล โดยการลดการใช้พลังงานเชื้อเพลิง พลังงานน้ำ พลังงานไฟฟ้า และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือสร้างกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรให้ตอบสนองต่อมาตรฐานการลดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร ดังนั้น จึงได้กำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้ “การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)” เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากร การประหยัดพลังงาน และให้บุคลากรปฏิบัติงานในการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร

◆ วัตถุประสงค์

1. เพื่อบริหารจัดการทรัพยากร พลังงาน และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและชุมชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรและประชาชนในการประหยัดพลังงานและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

◆ แนวทางในการดำเนินงาน “การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)”

1. ประชุมระดมความคิดเห็นทุกระดับเพื่อกำหนดกรอบและแนวทางในการดำเนินงาน
2. กำหนดนโยบายเทศบาลเมืองมหาสารคาม ภายใต้ “การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)”

3. กำหนดกฎระเบียบ/มาตรการ/และแนวทางในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด

4. จัดกิจกรรม/โครงการ ที่สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด
5. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง

◆ แนวทางการดำเนินงาน ภายใต้โครงการ “การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)”

- แนวทางที่ 1 : การพัฒนาส่งเสริมการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก
- แนวทางที่ 2 : การพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- แนวทางที่ 3 : การดำเนินโครงการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- แนวทางที่ 4 : การสื่อสารและการมีส่วนร่วม
- แนวทางที่ 5 : การติดตามและประเมินผล

แผนดำเนินงานภายใต้โครงการ

“การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อเมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)”

แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา	เป้าหมาย	ผลลัพธ์	ผู้รับผิดชอบ
1.	กำหนดนโยบายและวางแผนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม	ต.ค. - พ.ย.	<ul style="list-style-type: none"> - ระดมความคิดเพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทุกประเด็น 	<ul style="list-style-type: none"> - เทศบาลฯ มีแนวทางในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม 	คณะทำงาน
2.	การเผยแพร่นโยบาย กฎหมาย มาตรการ และแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อม	ม.ค. - ก.ย.	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์นโยบาย ตัดป้ายรณรงค์ มาตรการ และแนวทางการประหยัดพลังงาน และการอนุรักษ์ทรัพยากร ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรได้รับทราบแนวทางในการประหยัดพลังงานและการอนุรักษ์ทรัพยากร 	คณะทำงาน
3.	อบรมให้ความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม	ม.ค. - ก.ย.	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อบังคับ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรและประชาชนได้รับทราบแนวทางในการประหยัดพลังงานและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 	คณะทำงาน

แผนดำเนินงานภายใต้โครงการ

“การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)”

แนวทางที่ 2 : การพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา	เป้าหมาย	ผลลัพธ์	ผู้รับผิดชอบ
1.	การวางระบบจัดเก็บข้อมูลปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	ธ.ค. ก.ย.	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประชุมคณะทำงานเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก - มีการเก็บข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมในสำนักงานและมีปริมาณลดลงตามเป้าหมายที่กำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรและประชาชนได้รับทราบแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ภายในและภายนอกองค์กร สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง - มีฐานข้อมูล สถิติ ที่ครบถ้วน สมบูรณ์ สามารถแสดงให้ถึงการเพิ่ม - ลด ของปริมาณก๊าซเรือนกระจกได้ 	คณะทำงาน
2.	การจัดทำรายงานฐานข้อมูลปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเทศบาลเมืองมหาสารคาม	ธ.ค. ก.ย.	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำรายงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์และทบทวนทุกปี - มีการเก็บข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมในสำนักงานและมีปริมาณลดลงตามเป้าหมายที่กำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์ที่ถูกต้อง สามารถอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลและตรวจสอบได้ 	คณะทำงาน
3.	การวิเคราะห์ผลและนำมากำหนดแผนงาน/โครงการ เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	พ.ค. -ก.ย.	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานเพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดโครงการ/กิจกรรม ที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก - กำหนดนโยบาย โครงการ/กิจกรรม บรรจุในแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลฯ เพื่อลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 	<ul style="list-style-type: none"> - เทศบาลฯ มีข้อมูลใช้ในการกำหนดนโยบาย โครงการ/กิจกรรมเพื่อลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก - การปล่อยปริมาณก๊าซเรือนกระจกของเทศบาลฯ ลดลง 	คณะทำงาน

แผนดำเนินงานภายใต้โครงการ

“การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)”

แนวทางที่ 3 : การดำเนินโครงการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา	เป้าหมาย	ผลลัพธ์	ผู้รับผิดชอบ
1.	จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมกิจกรรมการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	ม.ค. -ก.ย.	<p>เป้าหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมใน 4 แนวทาง ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> • มุ่งสู่เมืองไร้เมลพิษ : การบริหารจัดการขยะด้วยวิธีง่าย ๆ ได้แก่ การลดปริมาณขยะ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) การบริหารจัดการมลพิษทางน้ำ และ การบริหารจัดการมลพิษทางอากาศ • มุ่งสู่เมืองพิชิตพลังงาน : ลดการใช้พลังงานไฟฟ้า ประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง การใช้พลังงานทางเลือกหรือพลังงานทดแทน • มุ่งสู่เมืองที่มีการบริโภคอย่างยั่งยืน : การเลือกซื้อสินค้า/บริการ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการทำ “เกษตรปลอดสารพิษ” • มุ่งสู่เมืองแห่งต้นไม้ : เพิ่มพื้นที่สีเขียว <p>รวมถึงให้บุคลากรไม่มีอาคารบ้านเรือน วัด โรงเรียน สถานที่ราชการ และที่สาธารณะ</p>	<p>ผลลัพท์</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ตามเป้าหมายที่กำหนด 	<p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>คณะทำงาน</p>

แผนดำเนินงานภายใต้โครงการ

“การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)”

แนวทางที่ 4 : การสื่อสารและการมีส่วนร่วม

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา	เป้าหมาย	ผลลัพธ์	ผู้รับผิดชอบ
1.	การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	ธ.ค. ก.ย.	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาช่องทางสื่อสารให้กับบุคลากรในสำนักงาน ประชาชนทราบเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น แอปพลิเคชัน บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ เอกสารประชาสัมพันธ์ เป็นต้น - ประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์ มาตรการ เกี่ยวกับ การจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งภายในหน่วยงานและชุมชนในเขตเทศบาล 	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรและประชาชนในเขตเทศบาลได้รับทราบแนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง 	คณะกรรมการ
2.	การถ่ายทอดความรู้เรื่อง การจัดการก๊าซเรือนกระจก	ธ.ค. ก.ย.	<ul style="list-style-type: none"> - การฝึกอบรมการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยจัดการอบรมตอนเช้า (Morning Talk) แก่พนักงานก่อนออกปฏิบัติงาน - ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมแก่คณะกรรมการชุมชน อสม. หน่วยงานราชการ และประชาชนในเขตเทศบาล 	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรและประชาชนในเขตเทศบาลได้รับการทราบแนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง 	คณะกรรมการ
3.	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/กิจกรรม การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	พ.ค. -ก.ย.	<ul style="list-style-type: none"> - การประชุมผู้บริหาร คณะทำงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมากำหนดโครงการ/กิจกรรมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก - การจัดประชุมประชาชน เพื่อให้ประชาชนร่วมเสนอแผนงาน/โครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - เทศบาลฯ มีการกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพการดำเนินงานอย่างแท้จริง 	คณะกรรมการ

แผนดำเนินงานภายใต้โครงการ

“การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)”

แนวทางที่ 5 : การติดตามและประเมินผลโครงการ

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา	เป้าหมาย	ผลลัพธ์	ผู้รับผิดชอบ
1.	การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน “การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)”	มี.ค.-ก.ย.	กำหนดกรอบและประเด็นในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน “การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low Carbon City)” ดังนี้ - กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมโดยสอดคล้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น - กำหนดเป้าหมายที่สามารถวัดและประเมินผลได้ชัดเจน - กำหนดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย - รวบรวมข้อมูลการดำเนินงานกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	- ได้ข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ - ทราบปัญหา ข้อเสนอแนะของการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ	ผู้รับผิดชอบ คณะทำงาน